ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

26. června 2008 *

Ve spojených věcech C-329/06 a C-343/06,

jejichž předmětem jsou žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podané Verwaltungsgericht Sigmaringen (Německo) (C-329/06), rozhodnutím ze dne 27. června 2006, došlým Soudnímu dvoru dne 28. července 2006 a Verwaltungsgericht Chemnitz (Německo) (C-343/06), rozhodnutím ze dne 3. srpna 2006, došlým Soudnímu dvoru dne 8. srpna 2006, v řízeních

Arthur Wiedemann (C-329/06)

proti

Land Baden-Württemberg

a

* Jednací jazyk: němčina.

Peter Funk (C-343/06)

proti

Stadt Chemnitz,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení A. Rosas (zpravodaj), předseda senátu, J. N. Cunha Rodrigues, J. Klučka, A. Ó Caoimh a A. Arabadžev, soudci,

generální advokát: Y. Bot,
vedoucí soudní kanceláře: B. Fülöp, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 27. září 2007,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za A. Wiedemanna G. Stögerem, Rechtsanwalt,

– za P. Funka A. M. Kohnem, Rechtsanwalt,

– za Land Baden-Württemberg F. Lauxem, jako zmocněncem,

– za německou vládu M. Lummou a C. Schulze-Bahr, jako zmocněnci,

– za italskou vládu I. M. Bragugliou, jako zmocněncem, ve spolupráci se S. Fiorentinem, avvocato dello Stato,

– za portugalskou vládu L. Fernandesem a M. Ribes, jako zmocněnci,

– za Komisi Evropských společenství G. Braunem a N. Yerrell, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 14. února 2008,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají výkladu čl. 1 odst. 2, čl. 7 odst. 1 a čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice Rady 91/439/EHS ze dne 29. července 1991 o řidičských průkazech (Úř. věst. L 237, s. 1; Zvl. vyd. 07/01, s. 317), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1882/2003 ze dne 29. září 2003 (Úř. věst. L 284, s. 1; Zvl. vyd. 01/04, s. 447, dále jen „směrnice 91/439“).

2 Tyto žádosti byly podány v rámci dvou sporů jednak mezi A. Wiedemannem a Land Baden-Württemberg (spolková země Bádensko-Württembersko) (věc C-329/06), a jednak mezi P. Funkem a Stadt Chemnitz (město Chemnitz) (věc C-343/06) ohledně toho, že Spolková republika Německo odmítla uznat řidičské průkazy, které A. Wiedemann a P. Funk obdrželi v České republice poté, co jim byly jejich německé řidičské průkazy odňaty správním orgánem z důvodu užívání drog v případě A. Wiedemanna a z důvodu užívání alkoholu v případě P. Funka.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

3 Podle prvního bodu odůvodnění směrnice 91/439, která zrušila ode dne 1. července 1996 první směrnici Rady 80/1263/EHS ze dne 4. prosince 1980 o zavedení řidičského průkazu Společenství (Úř. věst. L 375, s. 1; Zvl. vyd. 07/01, s. 317):

„[…] pro účely společné dopravní politiky a jako příspěvek ke zlepšení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích, jakož i ulehčení pohybu osob, které se usazují v jiném státě než v tom, ve kterém vykonaly zkoušku k získání řidičského oprávnění, je třeba, aby existoval řidičský průkaz podle vzoru Společenství, který by členské státy vzájemně uznávaly bez povinnosti výměny průkazů“.

4 Čtvrtý bod odůvodnění této směrnice uvádí:

„[…] z důvodu bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích je třeba stanovit minimální požadavky pro vydávání řidičských průkazů“.

5 Poslední bod odůvodnění směrnice 91/439 upřesňuje:

„[…] z důvodů bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích by navíc měly mít členské státy možnost uplatňovat vnitrostátní předpisy při odnímání, pozastavování

a rušení řidičských průkazů týkající se všech držitelů řidičských průkazů, kteří mají obvyklé bydliště na jejich území“.

6 Článek 1 uvedené směrnice stanoví:

„1. Členské státy zavedou národní řidičský průkaz podle vzoru Společenství obsaženého v příloze I nebo Ia v souladu s touto směrnicí. […]

2. Řidičské průkazy vydané členskými státy se vzájemně uznávají.

3. Jestliže si držitel platného národního řidičského průkazu zřídí obvyklé bydliště v jiném členském státě než v tom, který průkaz vydal, může hostitelský členský stát uplatňovat na držitele průkazu své vnitrostátní předpisy o době platnosti průkazu, lékařských prohlídkách, daňové předpisy a může do průkazu zaznamenat jakékoli údaje nezbytné pro správní účely.“

7 Podle čl. 7 odst. 1 směrnice 91/439 mohou být řidičské průkazy vydány pouze žadatelům,

„a) kteří vykonali zkoušku k získání řidičského oprávnění a kteří jsou zdravotně způsobilí v souladu s přílohami II a III;

b) kteří mají obvyklé bydliště na území členského státu, který řidičský průkaz vydal, nebo kteří mohou doložit, že už tam alespoň šest měsíců studují.“

8 V souladu s bodem 14 přílohy III této směrnice, nazvané „Minimální požadavky na fyzický a duševní stav při řízení vozidla s vlastním pohonem“, představuje požívání alkoholu závažné nebezpečí pro bezpečnost provozu na pozemních komunikacích a lékařská obec musí být velmi ostražitá při posuzování tohoto problému. Bod 14.1 první pododstavec této přílohy uvádí, že „[ř]idičské průkazy nelze vydat nebo obnovit žadatelům nebo řidičům, kteří jsou závislí na alkoholu nebo nejsou schopni vzdát se vlivu alkoholu při řízení“. Z druhého pododstavce zmíněného bodu 14.1 vyplývá, že „[p]o prokázaném abstinenčním období, na základě posudku příslušného zdravotnického orgánu a pod podmínkou pravidelných lékařských kontrol může být řidičský průkaz vydán nebo obnoven žadatelům nebo řidičům, kteří byli v minulosti závislí na alkoholu“.

9 Bod 15 téže přílohy stanoví, že „[ř]idičské průkazy nelze vydat nebo obnovit žadatelům nebo řidičům, kteří jsou závislí na psychotropních látkách, nebo kteří nejsou závislí na těchto látkách, ale pravidelně je zneužívají, bez ohledu na skupinu řidičských oprávnění“. Bod 15.1 této přílohy stanoví, že „[ř]idičské průkazy nelze vydat nebo obnovit žadatelům nebo řidičům, kteří pravidelně užívají psychotropní látky v jakékoli podobě, které mohou snížit schopnost bezpečně řídit vozidlo, je-li konzumované množství takové, že má negativní vliv na řízení. Toto ustanovení platí i pro všechny ostatní léky nebo jejich kombinace, které ovlivňují schopnost řídit motorové vozidlo“.

10 Z bodu 5 téže přílohy vyplývá, že členské státy mohou při vydání nebo následném obnovení řidičského průkazu vyžadovat lékařskou prohlídku odpovídající přísnějším pravidlům, než jsou pravidla stanovená v uvedené příloze.

11 Podle čl. 7 odst. 5 směrnice 91/439:

„Nikdo nesmí být držitelem řidičských průkazů více než jednoho členského státu“.

12 Článek 8 této směrnice stanoví:

„[…]

2. S výhradou zachování zásady teritoriality trestních a policejních předpisů může členský stát, ve kterém má držitel řidičského průkazu obvyklé bydliště, uplatňovat své vnitrostátní předpisy týkající se omezení, pozastavení, odnětí nebo zrušení řidičského oprávnění na držitele řidičského průkazu vydaného jiným členským státem a v případě nutnosti vyměnit za tímto účelem řidičský průkaz.

[…]

4. Každý členský stát může odmítnout uznat platnost jakéhokoli řidičského průkazu vydaného jiným členským státem osobě, na kterou se na území prvého členského státu vztahuje některé z opatření podle odstavce 2.

[…]“

13 Článek 9 první pododstavec zmíněné směrnice upřesňuje, že „obvyklým bydlištěm" se rozumí „místo, kde se určitá osoba obvykle zdržuje, tj. nejméně 185 dní v kalendářním roce z důvodů osobních a profesních vazeb nebo v případě osob bez profesních vazeb z důvodu osobních vazeb vyplývajících z úzkých vztahů mezi touto osobou a místem, kde bydlí".

14 Článek 12 odst. 3 směrnice 91/439 uvádí:

„Členské státy si jsou nápomocny při provádění této směrnice a v případě potřeby si vymění informace o řidičských průkazech, které zaregistrovaly."

Vnitrostátní právní úprava

Právní úprava týkající se uznávání řidičských průkazů vydaných jinými členskými státy

15 Ustanovení § 28 odst. 1, 4 a 5 nařízení o připuštění osob k provozu na pozemních komunikacích (nařízení o řidičských průkazech) [Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr (Fahrerlaubnisverordenung-Verordnung)] ze dne 18. srpna 1998 (BGB1. 1998 I, s. 2214, dále jen „FeV") stanoví:

„(1) Držitelé platného řidičského průkazu [Evropské unie] nebo [Evropského hospodářského prostoru (dále jen ‚EHP')], kteří mají obvyklé bydliště ve smyslu § 7 odst. 1 nebo 2 v Německu, jsou oprávněni – s výhradou omezení podle odstavců 2 až 4 – v rozsahu svého oprávnění řídit v této zemi motorová vozidla. Podmínky stanovené pro zahraniční řidičské průkazy je nutno dodržovat i v Německu. Předpisy tohoto nařízení se použijí na tyto řidičské průkazy, pokud není stanoveno jinak.

[…]

(4) Oprávnění podle odstavce 1 neplatí pro držitele řidičského průkazu [Unie] nebo EHP,

[…]

3. kterým byl řidičský průkaz v Německu odňat předběžně nebo pravomocně soudem nebo s okamžitou vykonatelností či pravomocně správním orgánem nebo kterým byl řidičský průkaz odepřen konečným rozhodnutím nebo kterým řidičský průkaz nebyl odňat jen proto, že se tito mezitím řidičského průkazu vzdali,

[…]

(5) Právo používat řidičský průkaz [Unie] nebo EHP v Německu po některém z rozhodnutí uvedených v odst. 4 bodech 3 a 4 bude uděleno na žádost, pokud důvody odnětí nebo zákazu podat žádost o řidičské oprávnění již pominuly. […]“

Právní úprava týkající se odnětí řidičského průkazu

16 Podle § 69 trestního zákoníku (Strafgesetzbuch) trestní soud nařídí odnětí řidičského průkazu, vyplývá-li ze skutkových okolností věci, že osoba, proti které je vedeno řízení, není způsobilá k řízení motorových vozidel. V souladu s § 69a téhož zákoníku je toto odnětí spojeno s uložením období, během něhož je zakázáno podat žádost o nový řidičský průkaz (období zákazu), které může trvat od šesti měsíců do pěti let a za určitých podmínek může být dokonce uloženo na neomezenou dobu.

17 Podle § 46 FeV, což je ustanovení, které provádí § 3 zákona o provozu na pozemních komunikacích (Straßenverkehrsgesetz), orgán vydávající řidičské průkazy odejme řidičské oprávnění, ukáže-li se držitel řidičského průkazu jako nezpůsobilý k řízení motorových vozidel. V souladu s odstavcem 5 zmíněného § 46 řidičské oprávnění zaniká odnětím řidičského průkazu. V případě, že řidičský průkaz byl vydán v zahraničí, jeho odnětím zaniká právo řídit motorová vozidla v tuzemsku.

Právní úprava týkající způsobilosti k řízení

18 Ustanovení § 11 FeV, nazvaného „Způsobilost“, upřesňují:

„(1) Žadatelé o řidičské průkazy musí splňovat nezbytné fyzické a duševní požadavky. Tyto nejsou splněny zejména v případě nemocí nebo postižení uvedených

v příloze 4 nebo 5, u nichž je vyloučena způsobilost [k řízení motorových vozidel] nebo podmíněná způsobilost [k tomuto řízení]. […]

(2) Vyjdou-li najevo skutečnosti, odůvodňující pochybnosti o fyzické nebo duševní způsobilosti žadatele o řidičský průkaz, mohou orgány příslušné v oblasti řidičských průkazů nařídit, aby dotčená osoba předložila lékařský posudek za účelem vypracování rozhodnutí o vydání nebo prodloužení řidičského průkazu nebo o stanovení omezení či podmínek. […]

(3) Předložení lékařského posudku úředně uznaného posudkového orgánu o způsobilosti k řízení (lékařsko-psychologický posudek) může být nařízeno k vyjasnění pochybností o způsobilosti k řízení pro účely odstavce 2 [zejména]

[…]

4. v případě závažného nebo opakovaného porušení zákoníku o provozu na pozemních komunikacích nebo v případě přestupků, které se vztahují k provozu na pozemních komunikacích nebo ke způsobilosti k řízení […]

nebo

5. při opětovném vydání řidičského průkazu,

[…]

b) jestliže k odnětí řidičského průkazu došlo z jednoho z důvodů uvedených v bodě 4.

[…]

(8) Pokud se dotčená osoba odmítne podrobit prohlídce nebo pokud ve stanovené lhůtě nepředloží orgánu příslušnému v oblasti řidičských průkazů znalecký posudek, jehož předložení tento orgán požadoval, je příslušný orgán oprávněn dojít ve svém rozhodnutí k závěru, že dotčená osoba není způsobilá k řízení. […]“

19 Ustanovení § 13 FeV, nazvaného „Způsobilost v případě problémů s alkoholem“, opravňují příslušné orgány, aby za určitých okolností nařídily předložení lékařsko-psychologického posudku za účelem vypracování rozhodnutí o vydání nebo prodloužení řidičského průkazu nebo o stanovení omezení či podmínek ve vztahu k tomuto řidičskému oprávnění. Tak je tomu zejména v případě, kdy na základě lékařského posudku nebo určitých skutečností existují indicie o zneužívání alkoholu nebo pokud došlo opakovaně a pod vlivem alkoholu k porušení předpisů v oblasti provozu na pozemních komunikacích.

20 Ustanovení § 14 FeV, nazvaného „Způsobilost v případě problémů s omamnými látkami“, znějí takto:

„(1) Za účelem vypracování rozhodnutí o vydání nebo prodloužení řidičského průkazu nebo o uložení omezení či podmínek, nařídí příslušné orgány předložení

lékařského posudku (§11 odst. 2 třetí věta), pokud na základě určitých skutečností lze mít za to,

1. že se jedná o závislost na omamných látkách ve smyslu zákona o omamných látkách [(Gesetz über den Verkehr mit Betäubungsmitteln] [Betäubungsmittelgesetz])], ve znění zveřejněném dne 1. března 1994 (BGBl. [1994] I, s. 358), pozměněném […] § 4 zákona ze dne 26. ledna 1998 (BGBl. [1998] I, s. 160), v platném znění nebo na jiných psychoaktivně působících látkách,

2. že se jedná o užívání omamných látek ve smyslu zákona o omamných látkách, […]

[…]

(2) Předložení lékařsko-psychologického posudku pro účely odstavce 1 se nařídí, jestliže

1. byl řidičský průkaz odňat z jednoho z důvodů uvedených v odstavci 1 nebo

2. je třeba ověřit, zda dotčená osoba je ještě stále ve stavu závislosti na omamných látkách nebo, aniž by byla na nich závislá, pokračuje v užívání látek uvedených v odstavci 1.“

21 Ustanovení § 20 odst. 1 FeV uvádějí, že v případě vydání nového řidičského průkazu poté, co byl řidičský průkaz odňat, se použijí ustanovení týkající se prvního vydání řidičského průkazu. I když podle § 20 odst. 2 FeV se může příslušný orgán rozhodnout, že nepřistoupí ke zkouškám spojeným s vydáním řidičského průkazu, pokud neexistuje žádná indicie, že žadatel již nemá znalosti a schopnosti nezbytné k tomuto účelu, § 20 odst. 3 FeV stanoví, že takové rozhodnutí nemá vliv na povinnost předložit lékařsko-psychologický posudek stanovený v § 11 odst. 3 prvním pododstavci bodě 5 FeV.

Spory v původních řízeních a předběžné otázky

Věc C-329/06

22 Arthur Wiedemann, který je německým státním příslušníkem, má bydliště v Německu od 30. června 1995, přičemž nejdříve bydlel v Bad Waldsee a poté ve Wangen im Allgäu.

23 Dne 29. dubna 2002 mu Landratsamt Ravensburg (správní útvar krajského úřadu v Ravensburg) vydal řidičský průkaz skupiny B se zkušební dobou dvou let. Dne 2. září 2003 byl A. Wiedemann poté, co se dopustil porušení předpisů v oblasti provozu na pozemních komunikacích, povinen se zúčastnit školicího semináře. Dne 20. března 2004 ukázala zkouška moči provedená u A. Wiedemanna příznaky požití heroinu a konopí. Při této příležitosti přiznal pravidelné užívání konopí.

24 Rozhodnutím ze dne 14. dubna 2004 odňal Landratsamt Ravensburg A. Wiedemannovi řidičský průkaz z toho důvodu, že A. Wiedemann nebyl způsobilý k řízení motorového vozidla kvůli užívání drog.

25 Stížnost podaná dotčenou osobou proti tomuto rozhodnutí byla zamítnuta rozhodnutím Regierungspräsidium Tübingen (vláda spolkové země Tübingen) ze dne 16. srpna 2004, které nabylo právní moci dne 20. září 2004.

26 Dne 19. září 2004, což byla neděle, přijaly orgány města Karlovice (Česká republika) příslušné v oblasti řidičských průkazů rozhodnutí přiznávající A. Wiedemannovi řidičské oprávnění. Český řidičský průkaz skupiny B mu byl vydán dne 1. října 2004 a bylo v něm jako místo bydliště držitele uvedeno „Bad Waldsee, Německo“.

27 Arthur Wiedemann jezdil s tímto řidičským průkazem v Německu, kde dne 11. října 2004 způsobil nehodu. Dne 16. října 2004 byl uvedený řidičský průkaz zabaven ředitelstvím policie v Ravensburgu.

28 Rozhodnutím Landratsamt Ravensburg ze dne 27. října 2004 bylo A. Wiedemannovi odňato oprávnění řídit motorová vozidla v Německu, tak jak vyplývalo z českého řidičského průkazu, z důvodu, že podle německého práva stále neprokázal svou způsobilost řídit taková vozidla. Tento řidičský průkaz mu byl vrácen poté, co v něm bylo uvedeno: „Řidičský průkaz neopravňuje k řízení motorových vozidel v Německu“.

29 Prostřednictvím německých orgánů bylo Ministerstvo dopravy České republiky informováno o tom, že příslušné české orgány vydaly řidičský průkaz, aniž by zohlednily okolnost, že A. Wiedemann měl své hlavní bydliště v Německu, ani předchozí

odnětí německého řidičského průkazu dotčené osobě z důvodu chybějící způsobilosti k řízení kvůli užívání drog, v němž A.Wiedemann ostatně nadále pokračoval.

30 Dopisy ze dne 18. dubna 2005 a 10. ledna 2006 oznámilo české ministerstvo dopravy, že rozhodnutí příslušných českých orgánů budou ověřena.

31 Vzhledem k tomu, že v řízení o stížnosti proti rozhodnutí ze dne 27. října 2004 neuspěl, podal A. Wiedemann dne 6. července 2005 žalobu k Verwaltungsgericht Sigmaringen (správní soud v Sigmaringen), který se rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být čl. 1 odst. 2 a čl. 8 odst. 2 a odst. 4 směrnice [91/439] vykládány v tom smyslu, že odnětí řidičského průkazu správním orgánem v [členském] státě bydliště z důvodu chybějící způsobilosti k řízení nebrání vydání řidičského průkazu jiným členským státem a že i [členský] stát bydliště musí takový řidičský průkaz v zásadě uznat?

2) Musí být ustanovení čl. 1 odst. 2 ve vzájemném spojení s ustanoveními čl. 7 odst. 1 písm. a), čl. 8 odst. 2 a 4, jakož i přílohy III směrnice [91/439], vykládána v tom smyslu, že neexistuje povinnost [členského] státu bydliště uznat řidičský průkaz, který jeho držitel podvodně získal po odnětí svého řidičského průkazu v [tomto členském] státě, a to vědomým oklamáním orgánů příslušných v oblasti řidičských průkazů [členského] státu vydání, aniž by prokázal znovunabytí způsobilosti k řízení, [nebo] který nabyl na základě protiprávní součinnosti úředníků [členského] státu vydání?

3) Musí být čl. 1 odst. 2 a čl. 8 odst. 2 a odst. 4 směrnice [91/439] vykládány v tom smyslu, že [členský] stát bydliště může po odnětí řidičského průkazu svými správními orgány předběžně pozastavit uznání či zakázat používání řidičského průkazu vydaného jiným členským státem, zatímco [členský] stát vydání zkoumá, zda odejme řidičský průkaz získaný na základě zneužití práva?“

32 Dne 26. dubna 2007 obdržel Soudní dvůr sdělení o dopisu ze dne 14. března 2007 zaslaném německému ministrovi dopravy jeho českým protějškem, v němž český ministr dopravy potvrdil, že český řidičský průkaz byl A. Wiedemannovi vydán v souladu s platnými pravidly. Tento dopis a jeho překlad do němčiny předal předkládající soud Soudnímu dvoru. V souladu s článkem 23 statutu Soudního dvora byly tyto dokumenty oznámeny všem zúčastněným, kteří předložili písemná vyjádření.

Věc C-343/06

33 Pravomocným rozhodnutím Amtsgericht Chemnitz (okresní soud v Chemitz) ze dne 25. května 2001 byl P. Funk, držitel řidičského průkazu skupiny B vydaného v Německu dne 12. července 2000, odsouzen za řízení ve stavu opilosti. Jeho oprávnění řídit motorová vozidla mu bylo odňato, byl mu odebrán řidičský průkaz a bylo mu zakázáno získat nový německý řidičský průkaz v období devíti měsíců, které uplynulo dne 24. února 2002.

34 V rámci kroků, které P. Funk podnikl za účelem získání nového řidičského průkazu, absolvoval lékařsko-psychologické vyšetření. V posudku o tomto vyšetření ze dne 7. února 2002 byl učiněn závěr, že dotčená osoba není způsobilá k řízení motorových vozidel z důvodu existence značného nebezpečí recidivy vzhledem k tomu, že její osobnost se nevyvinula pozitivním způsobem. Nicméně poté, co se P. Funk zúčastnil školení, obdržel dne 26. března 2002 nový řidičský průkaz.

35 Při příležitosti kontroly provedené dne 17. června 2002 bylo zjištěno, že P. Funk byl znovu pod vlivem alkoholu. Vzhledem k tomu, že nový znalecký posudek vystavený dne 17. června 2003 na základě zmíněné kontroly došel k závěru, že se dá předpokládat, že dotčená osoba bude nadále řídit motorová vozidla pod vlivem alkoholu, rozhodnutím ze dne 15. července 2003 odňalo Stadt Chemnitz (město Chemnitz) P. Funkovi nový řidičský průkaz.

36 Peter Funk podal žádost o nový řidičský průkaz dne 2. prosince 2003. Nicméně vzhledem k tomu, že dne 27. února 2004 byl vystaven negativní znalecký posudek, vzal svou žádost zpět.

37 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že přesto, že byl registrován u úřadu pro registraci obyvatelstva v Chemnitz jako obyvatel s výlučným bydlištěm v této obci, což on sám později potvrdil, obdržel P. Funk dne 9. prosince 2004 nový řidičský průkaz skupiny B v Teplicích (Česká republika).

38 Poté, co bylo Stadt Chemnitz informováno o této skutečnosti, nařídilo dne 10. února 2005 P. Funkovi, aby předložil znalecký posudek potvrzující jeho způsobilost řídit motorová vozidla. Jelikož P. Funk tento příkaz nesplnil, odňalo mu Stadt Chemnitz rozhodnutím ze dne 11. května 2005 právo používat jeho český řidičský průkaz na německém území a nařídilo mu pod hrozbou pokuty, aby předložil tento řidičský průkaz za tím účelem, aby v něm byl uveden tento zákaz. Rozhodnutím ze dne 31. května 2005 byla stanovena pokuta za nedodržení tohoto příkazu ve výši 500 eur a zároveň byla P. Funkovi sdělena výstraha, že mu bude zmíněný řidičský průkaz odňat.

39 Vzhledem k tomu, že v řízení o stížnosti proti těmto rozhodnutím neuspěl, podal P. Funk žalobu k Verwaltungsgericht Chemnitz (správní soud v Chemnitz), který se rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je členský stát oprávněn v souladu s ustanoveními čl. 1 odst. 2 ve vzájemném spojení s ustanoveními čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice [91/439] požadovat po držiteli řidičského průkazu vydaného v jiném členském státě, aby požádal u orgánů [prvního členského státu] o uznání práva používat tento řidičský průkaz na území [tohoto členského státu], byl-li držiteli zmíněného řidičského průkazu předtím v tomto [prvním] členském státě odňat nebo jinak zrušen [předchozí] řidičský průkaz, [který mu byl vydán v tomto státě]?

2) Pokud je odpověď na předchozí otázku záporná, musí být ustanovení čl. 1 odst. 2 ve vzájemném spojení s ustanoveními čl. 8 odst. 2 a odst. 4 směrnice [91/439] vykládána v tom smyslu, že členský stát je na svém území oprávněn odmítnout uznat řidičský průkaz vydaný v jiném členském státě, [pokud byl předchozí] řidičský průkaz [vydaný v prvním členském státě] předtím dotčené osobě správním orgánem odňat, jestliže právo prvního členského státu vychází z toho, že se správním opatřením odnětí nebo zrušení tohoto řidičského průkazu není spojeno uložení období, ve kterém je zakázáno vydání [nového řidičského průkazu], a pokud jednou z hmotněprávních podmínek toho, aby dotčená osoba měla nárok na [toto] vydání, je, [že tato osoba] předložila na příkaz správního orgánu důkaz o své způsobilosti k řízení ve formě lékařsko-psychologického posudku, jehož podmínky jsou upřesněny pravidly vnitrostátního práva?

3) Pokud je odpověď na předchozí otázku záporná, musí být ustanovení čl. 1 odst. 2 ve vzájemném spojení s ustanoveními čl. 8 odst. 2 a odst. 4 směrnice [91/439] vykládána v tom smyslu, že členský stát je na svém území oprávněn odmítnout uznat řidičský průkaz vydaný v jiném členském státě, pokud byl předtím [předchozí] řidičský průkaz [vydaný v prvním členském státě] jeho držiteli odňat správními orgány [tohoto prvního] členského státu […] nebo jinak zrušen a pokud je nutno vzhledem k objektivním skutečnostem (neexistence bydliště v členském státě, který vydal sporný řidičský průkaz a žádost o vydání nového řidičského průkazu, která byla zamítnuta na území [prvního] členského státu […]) vycházet z toho, že účelem získání řidičského průkazu [Unie] [v jiném členském státě] bylo pouze obejít přísné hmotněprávní podmínky vnitrostátního řízení o vydání nového řidičského průkazu[, které je použitelné v prvním členském státě], zejména podmínky [týkající se] lékařsko-psychologického posudku?“

40 Dopis českého ministerstva dopravy ze dne 5. září 2005, v němž byla potvrzena platnost českého řidičského průkazu P. Funka, byl přiložen k vyjádřením P. Funka a také předán Soudnímu dvoru dopisem ze dne 21. června 2007. V souladu s článkem 23 statutu Soudního dvora byl tento dokument oznámen všem zúčastněným, kteří předložili písemná vyjádření.

Řízení před Soudním dvorem

41 Usnesením předsedy Soudního dvora ze dne 10. října 2006 byly věci C-329/06 a C-343/06 spojeny pro účely písemné a ústní části řízení, jakož i pro účely rozsudku.

42 Soudní dvůr se řadou písemných otázek oznámených dne 1. srpna 2007 dotázal české vlády jednak na právo České republiky, pokud jde o ověřování podmínek uvedených v čl. 7 odst. 1 písm. a) a b) směrnice 91/439 a možnost vydat řidičský průkaz, v němž je uvedeno bydliště jeho držitele nacházející se v jiném členském státě, a jednak na kritéria použitelná při určování, zda osoba má své bydliště v tomto členském státě a kontroly ověřující skutečnou existenci tohoto bydliště.

43 Faxem došlým kanceláři Soudního dvora dne 31. srpna 2007 odpověděla česká vláda na zmíněné otázky tak, že taková podmínka obvyklého bydliště, jako je podmínka stanovená ve směrnici 91/439, byla zavedena do českého právního řádu až ode dne 1. července 2006. Před tímto datem česká právní úprava umožňovala vydat řidičský průkaz osobám, které neměly trvalé nebo dočasné bydliště na území České republiky.

K předběžným otázkám

44 Projednávané předběžné otázky se týkají dvou aspektů vzájemného uznávání řidičských průkazů, které je třeba přezkoumat postupně, a sice možnosti členského státu jednak odmítnout uznat platnost řidičského průkazu vydaného jiným členským státem, a jednak předběžně pozastavit řidičské oprávnění vyplývající z takového řidičského průkazu až do doby, než členský stát vydání rozhodne o případném odnětí tohoto řidičského průkazu.

K možnosti členského státu odmítnout uznat platnost řidičského průkazu vydaného jiným členským státem

45 Úvodem je třeba poznamenat, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 234 ES přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. Z tohoto hlediska Soudnímu dvoru přísluší případně přeformulovat otázky, které jsou mu položeny. Krom toho je třeba připomenout, že úkolem Soudního dvora je vyložit všechna ustanovení práva Společenství, která vnitrostátní soudy potřebují pro rozhodnutí o sporech, které projednávají, i pokud nejsou tato ustanovení výslovně zmíněna v otázkách položených těmito soudy Soudnímu dvoru (rozsudky ze dne 18. března 1993, Viessmann, C-280/91, Recueil, s. I-971, bod 17; ze dne 11. prosince 1997, Immobiliare SIF, C-42/96, Recueil, s. I-7089, bod 28, a ze dne 8. března 2007, Campina, C-45/06, Sb. rozh. s. I-2089, body 30 a 31).

46 V projednávaném případě s ohledem na skutkový základ původních řízení, jakož i na obsah vyjádření, která byla předložena Soudnímu dvoru, musí přezkum položených otázek zohlednit čl. 7 odst. 1 písm. a) a b) směrnice 91/439. Za účelem podání užitečné a co možná nejúplnější odpovědi na předběžné otázky, je tudíž třeba rozšířit jejich rozsah vzhledem k tomu, že předkládající soudy tak neučinily.

47 Podstatou prvních dvou otázek předkládajícího soudu ve věci C-329/06 a druhé a třetí otázky předkládajícího soudu ve věci C-343/06 je, zda čl. 1 odst. 2, čl. 7 odst. 1 písm. a) a b), jakož i čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice 91/439 musejí být vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát (hostitelský členský stát) odmítl na svém území uznat řidičský průkaz vydaný později jiným členským státem (členský stát vydání) osobě, které předtím byl v hostitelském členském státě odňat předchozí řidičský průkaz za řízení pod vlivem drog nebo alkoholu, jestliže tato osoba obdržela tento řidičský průkaz v období, kdy neplatil zákaz podat žádost o nový řidičský průkaz, ale porušila podmínku bydliště nebo podmínky způsobilosti, které hostitelský stát ukládá v tomto ohledu s cílem zajistit bezpečnost provozu na pozemních komunikacích.

48 Tyto otázky je třeba přezkoumat spolu s první otázkou ve věci C-343/06, jejíž podstatou je určit, zda hostitelský členský stát je oprávněn požadovat po držiteli řidičského průkazu vydaného v jiném členském státě, aby požádal před jeho použitím o uznání práva používat tento řidičský průkaz v hostitelském členském státě, pokud mu byl řidičský průkaz, kterým předtím disponoval, odňat nebo zrušen v hostitelském členském státě.

49 Z prvního bodu odůvodnění směrnice 91/439 vyplývá, že obecná zásada vzájemného uznávání řidičských průkazů vydaných v členských státech, uvedená v čl. 1 odst. 2 této směrnice, byla stanovena zejména za účelem ulehčení pohybu osob, které se usazují v jiném státě než v tom, ve kterém vykonaly zkoušku k získání řidičského oprávnění (rozsudek ze dne 29. dubna 2004, Kapper, C-476/01, Recueil, s. I-5205, bod 71).

50 Podle ustálené judikatury zmíněný čl. 1 odst. 2 stanoví vzájemné uznávání bez jakýkoliv formalit řidičských průkazů vydaných v členských státech. Toto ustanovení ukládá členským státům jasnou a přesnou povinnost, která neponechává žádný prostor pro uvážení, pokud jde o opatření, jež mají být přijata k jejímu splnění (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 29. října 1998, Awoyemi, C-230/97, Recueil, s. I-6781, body 41 a 43; ze dne 10. července 2003, Komise v. Nizozemsko, C-246/00, Recueil, s. I-7485, body 60 a 61; výše uvedený rozsudek Kapper, bod 45; usnesení

ze dne 6. dubna 2006, Halbritter, C-227/05, bod 25, a ze dne 28. září 2006, Kremer C-340/05, bod 27).

51 Z toho vyplývá, že hostitelský členský stát nemůže ukládat žádnou formalitu předcházející uznání řidičského průkazu vydaného jiným členským státem. Je tedy v rozporu s uvedenou zásadou vzájemného uznávání uložit držiteli řidičského průkazu vydaného členským státem, aby požádal o uznání tohoto řidičského průkazu v jiném členském státě (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Komise v. Nizozemsko, bod 60 a následující).

52 Členskému státu vydání přísluší ověřit, zda minimální podmínky uložené právem Společenství, zejména podmínky týkající se bydliště a způsobilosti k řízení, jsou splněny, a tudíž zda je vydání řidičského průkazu, případně nového řidičského průkazu, odůvodněno.

53 Proto, pokud orgány členského státu vydaly řidičský průkaz v souladu s čl. 1 odst. 1 směrnice 91/439, nejsou jiné členské státy oprávněny ověřit dodržení podmínek vydání stanovených touto směrnicí (viz v tomto smyslu výše uvedená usnesení Halbritter, bod 34 a Kremer, bod 27). Držení řidičského průkazu vydaného členským státem musí totiž být považováno za důkaz toho, že držitel tohoto řidičského průkazu splňoval zmíněné podmínky v den, kdy mu byl průkaz vydán (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Komise v. Nizozemsko, bod 75; usnesení ze dne 11. prosince 2003, Da Silva Carvalho, C-408/02, bod 21, jakož i výše uvedený rozsudek Kapper, bod 46). Skutečnost, že podle bodu 5 přílohy III zmíněné směrnice může členský stát vyžadovat pro jakékoliv vydání řidičského průkazu přísnější lékařskou prohlídku, než jsou prohlídky uvedené ve zmíněné příloze, nemá tedy vliv na povinnost tohoto členského státu uznat řidičské průkazy vydané jinými členskými státy podle téže směrnice.

54 Z toho vyplývá zaprvé, že hostitelský členský stát, který podřídí vydání řidičského průkazu přísnějším vnitrostátním podmínkám, zejména po odnětí předchozího

řidičského průkazu, nemůže odmítnout uznat řidičský průkaz vydaný později jiným členským státem pouze z toho důvodu, že držitel tohoto nového řidičského průkazu jej obdržel podle vnitrostátní právní úpravy, která neukládá stejné požadavky jako tento hostitelský členský stát.

55 Zadruhé, zásada vzájemného uznávání brání tomu, aby hostitelský členský stát odmítl uznat řidičský průkaz vydaný jiným členským státem z toho důvodu, že podle informací pocházejících z hostitelského členského státu držitel tohoto řidičského průkazu nesplňoval v den jeho vydání podmínky vyžadované pro obdržení tohoto průkazu (viz v tomto smyslu výše uvedené usnesení Da Silva Carvalho, bod 22, a výše uvedený rozsudek Kapper, bod 47).

56 Jelikož totiž směrnice 91/439 přiznává členskému státu vydání výlučnou pravomoc ujistit se, že řidičské průkazy, které vydává, splňují podmínky uložené touto směrnicí, přísluší pouze tomuto členskému státu přijmout vhodná opatření, pokud jde o řidičské průkazy, u nichž se a *posteriori* ukáže, že jejich držitelé nesplňovali zmíněné podmínky (viz v tomto smyslu výše uvedené usnesení Da Silva Carvalho, bod 23, a výše uvedený rozsudek Kapper, bod 48).

57 Pokud má členský stát vážné pochybnosti o legalitě řidičského průkazu vydaného jiným členským státem, přísluší mu, aby to v rámci vzájemné spolupráce a výměny informací zavedených v čl. 12 odst. 3 směrnice 91/439 oznámil tomuto jinému členskému státu. V případě, že členský stát vydání nepřijme vhodná opatření, může hostitelský členský stát zahájit proti členskému státu vydání řízení podle článku 227 ES s cílem, aby Soudní dvůr určil nesplnění povinností vyplývajících ze směrnice 91/439 (viz v tomto smyslu výše uvedené usnesení Da Silva Carvalho, bod 23, a výše uvedený rozsudek Kapper, bod 48).

58 Je pravda, že z důvodu bezpečnosti na pozemních komunikacích, jak vyplývá z posledního bodu odůvodnění směrnice 91/439, umožňuje čl. 8 odst. 2 a 4 této směrnice

členským státům, aby za určitých okolností uplatňovaly své vnitrostátní právní předpisy týkající se omezení, pozastavování, odnětí nebo zrušení řidičského oprávnění na všechny držitele řidičských průkazů, kteří mají obvyklé bydliště na jejich území.

59 Je nicméně třeba připomenout jednak, že tuto možnost tak, jak vyplývá z čl. 8 odst. 2 směrnice 91/439, lze použít pouze z důvodu chování dotčené osoby po obdržení řidičského průkazu vydaného jiným členským státem (viz v tomto smyslu výše uvedená usnesení Halbritter, bod 38, a Kremer, bod 35).

60 Krom toho odstavec 4 první pododstavec zmíněného článku 8, který opravňuje členský stát odmítnout uznat platnost řidičského průkazu vydaného jiným členským státem osobě, na kterou se na území prvního členského státu vztahuje opatření omezení, pozastavení, odnětí nebo zrušení řidičského průkazu, představuje výjimku z obecné zásady vzájemného uznávání řidičských průkazů, a musí být proto vykládán restriktivně (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Kapper, body 70 a 72, jakož i výše uvedená usnesení Halbritter, bod 35, a Kremer, bod 28).

61 V tomto ohledu je třeba nejprve zdůraznit, že i když toto ustanovení umožňuje členskému státu, aby za určitých podmínek odmítl uznat platnost řidičského průkazu vydaného jiným členským státem, přesto z něj v rozporu s tvrzením německé vlády nevyplývá, že první členský stát může podřídit právo používat řidičský průkaz vydaný v druhém členském státě předchozímu kladnému povolení (viz v tomto smyslu výše uvedené usnesení Kremer, bod 37).

62 Jelikož musí být totiž řidičský průkaz vydán členským státem v souladu s minimálními podmínkami uloženými směrnicí 91/439, včetně podmínek uvedených v příloze III této směrnice, týkajících se řidičské způsobilosti, byl by výklad čl. 8 odst. 4 prvního pododstavce této směrnice, podle něhož by obecně každé osobě, která byla

držitelem řidičského průkazu, jenž byl odňat nebo zrušen v členském státě, mohlo být uloženo, aby se dostavila před příslušné orgány tohoto členského státu za účelem obdržení povolení využívat řidičské oprávnění vyplývající z řidičského průkazu vydaného později jiným členským státem v rozporu s povinností vzájemného uznávání bez formalit.

63 Členský stát se nemůže dovolávat zmíněného ustanovení k tomu, aby bez časového omezení odmítal osobě, které byl odňat nebo zrušen řidičský průkaz vydaný tímto členským státem, uznat platnost jakéhokoliv řidičského průkazu, který by jí mohl být později vydán jiným členským státem (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Kapper, bod 76, jakož i výše uvedená usnesení Halbritter, bod 27, a Kremer, bod 29). Připustit, že členský stát je oprávněn se opřít o svá vnitrostátní ustanovení, aby bez časového omezení bránil uznání platnosti řidičského průkazu vydaného jiným členským státem, by totiž bylo samotným popřením zásady vzájemného uznávání řidičských průkazů, která představuje klíčovou oporu systému zavedeného směrnicí 91/439 (výše uvedený rozsudek Kapper, bod 77, jakož i výše uvedená usnesení Halbritter, bod 28, a Kremer, bod 30).

64 Konkrétněji, Soudní dvůr rozhodl v bodě 38 výše uvedeného usnesení Kremer, že pokud byl na území členského státu určité osobě odňat řidičský průkaz a nebylo jí uloženo období zákazu žádat o nový řidičský průkaz, brání ustanovení čl. 1 odst. 2 ve vzájemném spojení s ustanoveními čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice 91/439 tomu, aby tento členský stát odmítl uznat na svém území řidičské oprávnění vyplývající z řidičského průkazu vydaného později v jiném členském státě, a tudíž platnost tohoto řidičského průkazu, pokud držitel tohoto řidičského průkazu nesplnil podmínky požadované v prvním členském státě pro vydání nového řidičského průkazu po tomto odnětí, včetně zkoušky způsobilosti k řízení osvědčující, že důvody zmíněného odnětí již pominuly.

65 Z výše uvedeného naproti tomu vyplývá, že ustanovení čl. 1 odst. 2 a čl. 8 odst. 4 směrnice 91/439 nebrání tomu, aby členský stát odmítl osobě, které byl na jeho území odňat řidičský průkaz a uložen zákaz žádat o nový řidičský průkaz v průběhu určitého

období, uznat nový řidičský průkaz vydaný jiným členským státem v průběhu tohoto období zákazu.

66 Stejně tak, i když je pravda, že čl. 8 odst. 2 směrnice 91/439 neumožňuje členskému státu obvyklého bydliště odmítnout uznat řidičský průkaz vydaný jiným členským státem pouze z toho důvodu, že držiteli tohoto řidičského průkazu byl předtím odňat předchozí řidičský průkaz v členském státě obvyklého bydliště, umožňuje nicméně toto ustanovení tomuto členskému státu, jak je připomenuto v bodech 58 a 59 tohoto rozsudku, aby s výhradou zachování zásady teritoriality trestních a policejních předpisů omezil, pozastavil, odňal nebo zrušil nový řidičský průkaz, pokud chování držitele tohoto průkazu po jeho vydání odůvodňuje podle vnitrostátního práva zmíněného hostitelského členského státu takové opatření.

67 K podání odpovědí na otázky položené předkládajícími soudy je třeba se dále zabývat zejména použitím zásady vzájemného uznávání, tak jak byla připomenuta výše, v případě, kdy je prokázáno, že nový řidičský průkaz byl vydán v rozporu s podmínkou bydliště uloženou směrnicí 91/439.

68 V tomto ohledu ze čtvrtého bodu odůvodnění této směrnice vyplývá, že k podmínkám zavedeným pro zajištění bezpečnosti na pozemních komunikacích patří podmínka uvedená v čl. 7 odst. 1 písm. a) zmíněné směrnice, která podřizuje vydání řidičského průkazu požadavku způsobilosti k řízení a podmínka uvedená v čl. 7 odst. 1 písm. b) téže směrnice, která podřizuje toto vydání požadavku bydliště.

69 Jak uvádí Komise Evropských společenství ve svých vyjádřeních, přispívá podmínka bydliště především k boji proti „turistice za řidičskými průkazy“ v situaci, kdy neexistuje úplná harmonizace právních úprav členských států týkajících se vydávání řidičských průkazů. Krom toho, jak poznamenává generální advokát v bodě 78 svého stanoviska, je tato podmínka nezbytná pro kontrolu dodržení podmínky způsobilosti k řízení.

70 Článek 7 odst. 5 směrnice 91/439, který stanoví, že nikdo nesmí být držitelem řidičských průkazů více než jednoho členského státu, zakotvuje totiž pravidlo jediného řidičského průkazu. Podmínka bydliště, která určuje členský stát vydání, má tudíž jakožto předběžná podmínka umožňující ověření splnění ostatních podmínek uložených touto směrnicí u žadatele, zvláštní význam ve vztahu k ostatním podmínkám uloženým touto směrnicí.

71 Bezpečnost na pozemních komunikacích by tudíž mohla být ohrožena, pokud by uvedená podmínka bydliště nebyla splněna ve vztahu k osobě, jíž bylo omezeno, pozastaveno, odňato nebo zrušeno řidičské oprávnění ve smyslu čl. 8 odst. 4 směrnice 91/439.

72 Z toho vyplývá, že v případě, kdy lze prokázat nikoli na základě informací pocházejících z hostitelského členského státu, ale na základě údajů uvedených v samotném řidičském průkazu nebo jiných nesporných informací pocházejících z členského státu vydání, že při vydání tohoto řidičského průkazu nebyla splněna podmínka bydliště uložená v čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 91/439, může hostitelský členský stát, na jehož území byl držiteli zmíněného řidičského průkazu odňat předchozí řidičský průkaz, odmítnout uznat řidičské oprávnění vyplývající z řidičského průkazu vydaného později jiným členským státem v období, v němž neplatí zákaz žádat o nový řidičský průkaz.

73 S ohledem na výše uvedené je třeba na položené otázky odpovědět tak, že čl. 1 odst. 2, čl. 7 odst. 1 a čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice 91/439 musejí být vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát za takových okolností, jako jsou okolnosti věcí v původních řízeních, odmítl na svém území uznat řidičské oprávnění vyplývající z řidičského průkazu vydaného později jiným členským státem v období, v němž dotčené osobě nebyl uložen zákaz žádat o nový řidičský průkaz, a tudíž platnost tohoto řidičského průkazu, pokud držitel tohoto řidičského průkazu nesplnil podmínky vyžadované v tomto prvním členském státě pro vydání nového řidičského průkazu po odnětí předchozího řidičského průkazu, včetně zkoušky způsobilosti k řízení osvědčující, že důvody zmíněného odnětí již pominuly. Za stejných okolností zmíněná ustanovení nebrání tomu, aby členský stát odmítl na svém území uznat řidičské oprávnění

vyplývající z řidičského průkazu vydaného později jiným členským státem, pokud bylo na základě údajů v něm uvedených nebo jiných nesporných informací pocházejících z členského státu vydání prokázáno, že v době, kdy byl zmíněný řidičský průkaz vydán, neměl jeho držitel – jemuž byl na území prvního členského státu odňat předchozí řidičský průkaz – obvyklé bydliště na území členského státu vydání.

K možnosti předběžně pozastavit řidičské oprávnění vyplývající z řidičského průkazu vydaného jiným členským státem

74 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu ve věci C-329/06 je, zda čl. 1 odst. 2 a čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice 91/439 musejí být vykládány v tom smyslu, že členský stát může po odnětí řidičského průkazu svými správními orgány předběžně pozastavit v zájmu bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích řidičské oprávnění vyplývající z řidičského průkazu vydaného později jiným členským státem, pokud tento stát vydání oznámil, že provede přezkum podmínek vydání tohoto nového řidičského průkazu, z něhož by mohlo vyplynout jeho odnětí.

K relevanci otázky

75 Ve svém písemném vyjádření týkajícím se věci C-329/06 tvrdí německá vláda, že z důvodu postoje, který Česká republika zaujala ve svém dopisu ze dne 14. března 2006 a jenž je připomenut v bodě 32 tohoto rozsudku, podle něhož tento členský stát neodejme A. Wiedemannovi řidičský průkaz, není již tato předběžná otázka relevantní.

76 Je třeba připomenout, že v rámci řízení upraveného v článku 234 ES, založeného na jasné dělbě činností mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem, je věcí pouze vnitrostátního soudu, kterému byl spor předložen a jenž musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které budevydáno, posoudit s ohledem na konkrétní okolnosti věci jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání jeho rozsudku, tak relevanci otázek, které klade Soudnímu dvoru. V důsledku toho, jestliže se položené otázky týkají výkladu práva Společenství, je Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout (viz zejména rozsudky ze dne 13. března 2001, PreussenElektra, C-379/98, Recueil, s. I-2099, bod 38; ze dne 18. prosince 2007, Laval un Partneri, C-341/05, Sb. rozh. s. I-11767, bod 45, a ze dne 14. února 2008, Varec, C-450/06, Sb. rozh. s. I-581, bod 23).

77 Soudní dvůr však rozhodl, že za výjimečných okolností mu přísluší, za účelem ověření jeho vlastní pravomoci, aby přezkoumal podmínky, za kterých se na něj vnitrostátní soud obrátil (výše uvedený rozsudek Varec, bod 24 a citovaná judikatura). Odmítnout rozhodnutí o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem je možné zejména tehdy, pokud je zjevné, že žádaný výklad práva Společenství nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení nebo jestliže se jedná o hypotetický problém (viz v tomto smyslu zejména výše uvedené rozsudky PreussenElektra, bod 39, a Laval un Partneri, bod 46).

78 V projednávaném případě německá vláda nezpochybňuje pravomoc Soudního dvora v době zahájení řízení o předběžné otázce. Omezuje se totiž na to, že poznamenává, že tato otázka ztratila svou relevanci po obdržení dopisu českého ministra dopravy ze dne 14. března 2006, jelikož tento dopis znamená definitivní odmítnutí českých orgánů zahájit řízení o odnětí českého řidičského průkazu dotčeného v původním řízení.

79 Nicméně přísluší vnitrostátnímu soudu, a nikoli Soudnímu dvoru, aby posoudil dosah tohoto dopisu za účelem určení, zda obsahuje takové odmítnutí. V každém případě přísluší pouze tomuto soudu, aby určil, zda s ohledem na okolnosti, o nichž byl informován po vydání předkládacího rozhodnutí, se odpověď na tuto předběžnou otázku stala bezvýznamnou pro vyřešení sporu, který mu byl předložen.

80 Z toho vyplývá, že na tuto předběžnou otázku je třeba odpovědět.

K věci samé

81 Nejprve je třeba uvést, že pokud je členský stát na základě směrnice 91/439 povinen uznat řidičský průkaz vydaný jiným členským státem, byl by užitečný účinek vzájemného uznávání řidičských průkazů ohrožen, kdyby tento první členský stát mohl rozhodnout o pozastavení řidičského oprávnění vyplývajícího z tohoto řidičského průkazu, zatímco by druhý členský stát ověřoval podmínky vydání.

82 I kdyby totiž v takovém případě mohlo toto ověřování vyústit v odnětí dotčeného řidičského průkazu, bylo by předběžné pozastavení řidičského oprávnění vyplývajícího z tohoto řidičského průkazu založeno na domněnce protiprávnosti tohoto oprávnění, což není slučitelné s judikaturou Soudního dvora připomenutou v bodě 53 tohoto rozsudku, podle níž musí být držení řidičského průkazu vydaného členským státem považováno za důkaz toho, že držitel zmíněného řidičského průkazu splňoval v den, kdy mu byl průkaz vydán, podmínky vydání stanovené směrnicí 91/439.

83 Členský stát, který je poté, co přijal opatření o odnětí řidičského průkazu vůči určité osobě, povinen podle ustanovení této směrnice uznat řidičský průkaz vydaný později této osobě jiným členským státem, nemůže tedy pozastavit řidičské oprávnění vyplývající z tohoto nového řidičského průkazu.

84 Nicméně, pokud je v souladu s druhou části odpovědi obsažené v bodě 73 tohoto rozsudku členský stát výjimečně oprávněn odmítnout uznat platnost řidičského

průkazu vydaného jiným členským státem, je tento první členský stát a *fortiori* oprávněn pozastavit řidičské oprávnění držitele tohoto řidičského průkazu, zatímco druhý členský stát ověřuje podmínky vydání tohoto řidičského průkazu, zejména dodržení podmínky bydliště uložené v čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 91/439, což může případně vést k odnětí tohoto řidičského průkazu.

85 Krom toho, jak bylo uvedeno v bodě 66 tohoto rozsudku, je třeba připomenout, že členský stát může na základě čl. 8 odst. 2 směrnice 91/439 uplatňovat své vnitrostátní předpisy týkající se omezení, pozastavení, odnětí nebo zrušení řidičského oprávnění na držitele řidičského průkazu vydaného jiným členským státem z důvodu chování dotčené osoby po vydání tohoto řidičského průkazu.

86 S ohledem na výše uvedené je třeba na třetí otázku položenou ve věci C-329/06 odpovědět tak, že čl. 1 odst. 2 a čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice 91/439 brání tomu, aby členský stát, který je podle této směrnice povinen uznat řidičské oprávnění vyplývající z řidičského průkazu vydaného jiným členským státem, předběžně pozastavil toto oprávnění, zatímco tento členský stát vydání ověřuje podmínky vydání tohoto řidičského průkazu. Naopak v témže kontextu zmíněná ustanovení nebrání tomu, aby členský stát rozhodl o pozastavení zmíněného oprávnění, pokud z údajů uvedených ve zmíněném řidičském průkazu nebo z jiných nesporných informací pocházejících z tohoto jiného členského státu vyplývá, že podmínka bydliště uložená v čl. 7 odst. 1 písm. b) uvedené směrnice nebyla splněna v době vydání tohoto řidičského průkazu.

K nákladům řízení

87 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporům probíhajícím před předkládajícími soudy,

jsou k rozhodnutí o nákladech řízení příslušné uvedené soudy. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

1) **Článek 1 odst. 2, čl. 7 odst. 1 a čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice Rady 91/439/EHS ze dne 29. července 1991 o řidičských průkazech, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1882/2003 ze dne 29. září 2003, musejí být vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát za takových okolností, jako jsou okolnosti věcí v původních řízeních, odmítl na svém území uznat řidičské oprávnění vyplývající z řidičského průkazu vydaného později jiným členským státem v období, v němž dotčené osobě nebyl uložen zákaz žádat o nový řidičský průkaz, a tudíž platnost tohoto řidičského průkazu, pokud držitel tohoto řidičského průkazu nesplnil podmínky vyžadované v tomto prvním členském státě pro vydání nového řidičského průkazu po odnětí předchozího řidičského průkazu, včetně zkoušky způsobilosti k řízení osvědčující, že důvody zmíněného odnětí již pominuly.**

   Za stejných okolností zmíněná ustanovení nebrání tomu, aby členský stát odmítl na svém území uznat řidičské oprávnění vyplývající z řidičského průkazu vydaného později jiným členským státem, pokud bylo na základě údajů v něm uvedených nebo jiných nesporných informací pocházejících z členského státu vydání prokázáno, že v době, kdy byl zmíněný řidičský průkaz vydán, neměl jeho držitel – jemuž byl na území prvního členského státu odňat předchozí řidičský průkaz – obvyklé bydliště na území členského státu vydání.

2) **Článek 1 odst. 2 a čl. 8 odst. 2 a 4 směrnice 91/439, ve znění nařízení č. 1882/2003, brání tomu, aby členský stát, který je podle této směrnice**

povinen uznat řidičské oprávnění vyplývající z řidičského průkazu vydaného jiným členským státem, předběžně pozastavil toto oprávnění, zatímco tento členský stát vydání ověřuje podmínky vydání tohoto řidičského průkazu. Naopak v témže kontextu zmíněná ustanovení nebrání tomu, aby členský stát rozhodl o pozastavení zmíněného oprávnění, pokud z údajů uvedených ve zmíněném řidičském průkazu nebo z jiných nesporných informací pocházejících z tohoto jiného členského státu vyplývá, že podmínka bydliště uložená v čl. 7 odst. 1 písm. b) uvedené směrnice nebyla splněna v době vydání tohoto řidičského průkazu.

Podpisy.